

En Purumeru a Sulat ni Pablo ten

TAGA-CORINTO HIDI

Paliwanag Tungkul ten Libru

En layunin nen *Purumeru a Sulat ni Pablo ten Taga-Corinto hidi* ay talakayán en problema nen biyag sakay pánnampalataya a Cristiano a lummitaw ten simbaan a impataknág ni Pablo haud. Ti panahunid a iyud, ay essa a tanyag a banuwan ti Grecia en Corinto, sakay sentru a siyudad ni Acaya, a essa prubinsiya a Romano. Iyád a banuwan ay tanyag a maunlad ten págnigosyu sakay kabihasnan. Tanyag bi iyád a banuwan ti pángngalunya sakay ti kakpal ni sari-sari ni rilihiyon a ked haud.

En mahalaga hidi a paksa a tinalakay nen apostol ay en páhkampi-kampiyan ten simbaan sakay en kássáddáp nen pángngalunya ten sangan a miyembru. Tinalakay bi háddi en problema a tungkul ten pákkabinga sakay en ugnayan nen lállaki hidi ten bábbi hidi, en pagkain hidi a Nealay ten diyos-diyosan, kaayusan ten simbaan, en kaluub hidi nen Banal a Isipiritu, sakay en kákkabiyag a ruway. Malinaw a impeta ni Pablo ti sulatid a iyád ni ánya en toldu nen Maganda a Bareta tungkul ti hidi iyád a paksa.

Tinalakay ten kapitulo sapulu ay ti tállu, en pinakatanyag a bahagi ni libruwid a iyád, en págmahal bilang pinakamahalaga a kaluub nen Diyos ten anak na hidi.

Lasán nen Libru

Sapul 1:1-9

Páhkampi-kampiyan ten mánnampalataya hidi 1:10–4:21

Pánggalunya sakay pákkabinga 5:1–7:14

En Cristiano hidi sakay en paganu hidi 8:1–11:1

En kákkabiyag sakay en págsamba ten simbaan 11:2–14:40

En kákkabiyag a ruway ni Cristo sakay nen mánnampalataya hidi 15:1–58

Tulung para ten kákkapatkaka hidi ti Judea 16:1–4

Sakay katapusan hidi a bilin 16:5–24

---

1 ¹Iyád a sulat ay gubwat kánni Pablo a dinulaw ayun ten kaluuban
nen Diyostránni magin apostol ni Cristo Jesus, sakay gubwat kánni
Sostenes a kapatkaka tam.

²Para iyád ten simbaan nen Diyostránni a ked ti Corinto, sikam a pinili hidi nen
Diyostránni magin kao na ten pamamag-itán nen pápkagkaessa kánni Cristo Jesus.
Kumona bi ten atanan a tolay a ked ten atanan a lugar a dumulaw ten ngaran
nen Panginoon a ti Jesu-Cristo, a Panginoon tam a atanan.

³Magkahud kam nakuwan ti pagpapala sakay kapayapaan a gubwat
ten Diyostránni a Ama tam sakay gubwat ten Panginoon tam a ti Jesu-Cristo.

Pagpapala hidi a Gubwat kánni Cristo

⁴Pirmiyák a magpasalamat ten Diyostránni gapu ten pagpapala hidi a
inyatád na dikomoy ten pamamag-itán ni Cristo Jesus. ⁵Gapu ten
pápkagkaessa moy kánni Cristo, ay nagin masagana kam ten atanan a
bagay, magin ti pággupos sakay kaalaman. ⁶En katutuhanan a tungkul
kánni Cristo ay malinaw a ketan dikomoy, ⁷kaya awan kam nagkulang
ten ányaman a pagpapala a ispirituwal, mentras a maguray kam ten
kássoli nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo. ⁸Gamitán na kam a matatag
hanggan ten katapusán tánni awan kam ti kapintasan ten aldew nen
Panginoon tam a ti Jesu-Cristo. ⁹Matapat en Diyostránni a nangdulaw dikomoy
tánni mápkagkaessa ten Anak na a ti Jesu-Cristo a Panginoon tam.

En Págkampi-kampiyán ten Simbaan

¹⁰Kákkapatkaka ku hidi, ipákpágguron ku dikomoy, ten ngaran nen Panginoon
tam a ti Jesu-Cristo, a magkaessa kam sakay dyan kam mamagkampi-kampiyán,
magine ti isip sakay layunin. ¹¹Gapu imbareta dikoku nen kaguman hidi ni Cloe
a mamágdadema kam kan. ¹²Iddi gustu kuwid a kagiýán: tehud a magkagi a,
“Kánni Pablowák;” tehud bi a magkagi a, “Kánni Apolosák.” Tehud pa a agum
magkagi a, “Kánni Pedrowák,” sakay tehud bi a iba bi a magkagi a, “Kánni
Cristowák.” ¹³Bakin? Nahati beman ti Cristo? Ti Pablo beman en nepaku ten
kudus para dikomoy? Bininyagan kam beman ten ngaran na?

¹⁴Salamat ten Diyostránni ta awanák ti bininyagan dikomoy maliban la kánde Crispo
sakay ti Gayo. ¹⁵Kaya awan moy makagi a nabinyagan kam ten ngaran ku.
¹⁶Maala-ala ku bali, bininyagan ku bi en pamilya ni Estefanas. Maliban dikodi ay
awanák dán ti matandaan a bininyagan ku. ¹⁷Gapu inutusanák ni Cristo, bakán a
para magbinyag nan para mangaral ten Maganda a Bareta. Impangaral ku ngani
iyád, Peru bakán a ten pamamag-itán nen pággupos sakay karunungan ni tolay,
tánni awan mawanan ti halaga en kákkatay ni Cristo ten kudus.

Ti Cristo en Kapangyariyan sakay Karunungan nen Diyostránni

¹⁸En mensahi a tungkul ten kákkatay ni Cristo ten kudus
ay kamangmangan para ten tolay hidi a tawtaw, Peru iyád ay

kapangyariyan nen Diyos para dikotam a ligtas hidi. ¹⁹Gapu nesulat a, “Sidaán ku en karunungan nen mágkarunung hidi, sakay pawanan ku ti halaga en katalinuwan nen mágkatalinu hidi.” ²⁰Ánya nadid halagaid nen mágkarunung hidi, en maistu hidi nen Kautusan, en mágkalalaki a dibatista ti panahunid a iyád? Ipeta nen Diyos a en karunungan ti munduwiday ay kahangalan la.

²¹ Gapu ten karunungan nen Diyos, ay awan na impakultad a matukuyan siya nen tolay ten pamamag-itamnen karunungan di. Nan ginustu na a iligtas en magpasakup hidi dikona ten pamamag-itamnen Maganda a Bareta a ipáppangaral mi, a ten pangileng nen agum ay kahangalan. ²² En Judio hidi ay magaryok ti himala bilang katunayan. Sakay karunungan bi en aryokán nen Griego hidi. ²³ Peru en ipáppangaral mi ay ti Cristo a nepaku ten kudus, a para ten Judio ay essa a kesángdulan sakay para ten Hentil hidi ay kahangalan. ²⁴ Peru ten dinulaw hidi nen Diyos, magin Judio man oni Griego, ti Cristo en kapangyariyan sakay karunungan nen Diyos. ²⁵ Gapu en akala di a kahangalan nen Diyos ay karunungan a mas higit ten karunungan nen tolay, sakay en akala di a kahinaan nen Diyos ay begsák a mas higit ten begsák nen tolay.

²⁶ Kákkapatkaka hidi, alalahánán moy en kalagayan moy dikona dulawán kam nen Diyos. Sasangan la dikomoy en makagi a marunung, makapangyariyan sakay kabilang ten tanyag hidi ayun ten pangileng nen tolay. ²⁷ Peru pinili nen Diyos en nebilang hidi a hangal ti munduwiday tánni ipatagama en mágkarunung, sakay pinili na en nebilang hidi a mágkahina tánni ipatagama en mágkabegsák. ²⁸ Pinili na en mágkababa hidi a tolay, en awan hidi ti halaga, sakay en mágkahina hidi ti munduwiday tánni pawanan ti halaga en mágkataas hidi a tolay ti munduwiday. ²⁹ Kaya awan ti deyaman a maari a magmadikál ten atubengán nen Diyos. ³⁰ Naggubwat dikona en biyag moy gapu ten pákpakkaessa moy kánni Cristo Jesus, a siya en ginamet a karunungan tam. Ten pamamag-itamna bi ay imbilang kitam a matuwid, pinaginbanal sakay inlígitas nen Diyos. ³¹ Kaya ngani, kona ten nesulat a, “En ginamet nen Panginoon en dapat a ipágmadikál nen masor a magmadikál.”

En Ipáppangaral ni Pablo

2 ¹Kákkapatkaka hidi, dikona ummangayák haán, ay impahayag ku dikomoy en lihim nen Diyos bakán a ten pamamag-itamnen kalalakiyan ti pággupos oni mataas a karunungan. ² Gapu dikona kedák haán, ay ginustu ku a awan ti agum a tenggiyán maliban kánni Jesu-Cristo a nepaku ten kudus. ³ Dikona kedák haán, ay nanghinaák sakay mapágpággák ti ánteng. ⁴ Ten pággupos ku sakay pángngaral ay awan

ku pinurbaan a akitán takam ten pamamag-itam nen mákgaganda a pággupos sakay ten karunungan nen tolay, nan nangaralák ten pamamag-itam nen kapangyariyan nen Ispiritu. ⁵Tánni en pánnampalataya moy ay metutuk ten kapangyariyan nen Diyos bakán a ten karunungan nen tolay.

En Karunungan nen Diyos

⁶Peru ten mágkatatag dán hidi ti ispirituwal a biyag, ay mangaral kami ti upos nen karunungan, bakán a karunungan ni munduwiday, oni nen tagapamahala hidi ti munduwiday a en kapangyariyan di ay lumipas. ⁷Peru en impangaral mi ay en lihim a karunungan nen Diyos a awan nehayag ten purumeru, a intalaga na dán para ten kapuriyan tam bagu pa lalangán i munduwiday. ⁸Awan ti essa man ten tagapamahala hidi ti munduwiday en nakaintendi ti karununganid a iyud, gapu ni naintendiyán di iyud, ay awan di nakuwan impaku ten kudus en Panginoon nen kaluwalhatian. ⁹Peru kona ten nesulat,

“Awan palla ti naketa, oni nakasanig,
awan palla bi inabut nen isip ni tolay,
en inhanda hidi nen Diyos para ten magmahal hidi dikona.”

¹⁰Peru impakapospos dán iyád nen Diyos dikotam ten pamamag-itam nen Ispiritu. Suriyán nen Ispiritu en atanan a bagay, magin ten kadisaladan a layunin nen Diyos. ¹¹Gapu awan ti makatukoy ten áisipán nen essa a tolay maliban ten sadili na a ispiritu. Kona labi hud, awan ti makatukoy ten áisipán nen Diyos maliban ten Ispiritu nen Diyos. ¹²En tinanggap tam ay bakán a ispiritu ni munduwiday nan en Ispiritu a gubwat ten Diyos, tánni maintendiyán tam en kaluub na hidi dikotam.

¹³Kaya ngani, mangaral kami bakán a ten pamamag-itam nen karunungan nen tolay, nan ten pamamag-itam nen Ispiritu. En ipáppaliwanag mi ay katutuhanan a ispirituwal para ten páppágylanen hidi nen Ispiritu. ¹⁴Gapu en tolay a awan páppágylanen nen Ispiritu ay umád a tumanggap ti kaluub hidi a gubwat ten Ispiritu nen Diyos. Para dikodi, ay kahanganan hidi iyud sakay awan di maintendiyán, gapu en bagay hidi a ispirituwal ay maintendiyán la ti ispirituwal a paraan. ¹⁵Siyasatán nen bawat tolay a páppágylanen nen Ispiritu en atanan a bagay, Peru awan ti deyaman a makapangsiyat dikona. ¹⁶Kona ten kinagi nen kasulatan,

“Deya en makapángpaliwanag ten kaisipan nen Panginoon?
Deya en makapangpayu dikona?”

Peru ked dikotam en kaisipan ni Cristo.

En Tagapagserbi hidi nen Diyos

3 ¹Kákkapatkaka hidi, awan takam makauron a kona ten tolay hidi a tehud a Ispiritu. Kailangan a kaurunán takam a kona ten tolay

a mabiyag palla ayun ten kagustuhan nen bággi, sakay anak palla ten pánnampalataya kánni Cristo. ²Gatas en inyatád ku dikomoy tenhud, bakán a maktug a makan, gapu awan moy palla iyud kaya. Peru hanggan nadid ay awan moy palla kaya, ³gapu manaig palla dikomoy en kagustuhan nen bággi. I inggitan moyen sakay pamágdadema ay paketan a makamundu kam palla sakay mabiyag a ayun ten kagustuhan nen bággi. ⁴Ni kagiyán nen essa a, “Kánni Pablowák,” sakay en agum ay, “Kánni Apolosák,” awan beman mangpatunay iyán a mabiyag kam palla ayun ten kagustuhan nen bággi?

⁵Deya beman ti Apolos sakay deya ti Pablo? Tagapagserbi kami la nen Diyos a ginamit na tánni akitán kam a sumampalataya kánni Cristo. Ginamet mi la a parehu en tungkulín a inyatád nen Panginoon. ⁶Sikán en nagmaula, ti Apolos en nagdilig, Peru en Diyos en nagpatubu sakay nagpalagu. ⁷Bakán a en nagmaula oni en nagdilig en mahalaga nan en Diyos, gapu siya en magpatubu sakay magpalagu. ⁸En mágmula sakay ten mágdilíg ay parehu la a tarabahador, sakay balang essa ay tumanggap ti piremyu ayun ten ginamet na. ⁹Sikami ay parehu a tarabahador nen Diyos, sakay sikam en mámmulaan na.

Sikam bi ay bilay nen Diyos. ¹⁰Ayun ten kabaitan nen Diyos dikoku, ay sikán en nángdátton ten pundasyon, kona ten essa a malalaki a mágbilay. Iba bi en mángtulos a mangtapos ten bilay. Peru dapat a magin maingat en balang essa, ¹¹gapu awan dán ti iba a pundasyon a maari a idátton maliban ten nedátton dán, awan ti agum nan ti Jesu-Cristo. ¹²Tehud a nagpataknág ti bilay a naggamit ti gintu, silber, oni mahalaga a batu; tehud bi a naggamit ti kayu, lamon oni yaut. ¹³Matukuyan en kalasi nen gamet nen balang essa ten Aldew nen Pághatul. Gapu mepeta ti Aldiwid a iyud ten pamamag-itan nen apoy ni ánya a kalasi en ginamet nen balang essa. ¹⁴Ni en impataknág ten dibabew nen pundasyon ay awan matutud, ay tumanggap ti piremyu en nángpataknág haud. ¹⁵Peru ni matutud, ay mawanan siya ti piremyu. Maligtas ngani siya, kaya la ay kumán a nagdaman siya ti apoy.

¹⁶Awan moy beman tukoy a templo kam nen Diyos sakay mágyan dikomoy en Ispiritu na? ¹⁷Parusaan nen Diyos en deyaman a mangsida ten templo na. Gapu banal en templo nen Diyos, sakay sikam i templowid a iyán.

¹⁸Dyan dayaán nen deyaman en sadili na. Ni tehud a magakala a matalinu siya ayun ti munduwiday, ay aminán na a mangmang siya tánni magin tunay siya a marunung. ¹⁹Gapu en karunungan ti munduwiday ay kamangmangan ten pangileng nen Diyos. Kona ten nakasulat, “Dikáppán na en mágkarunung hidi ten sadili di a kalokuwan.” ²⁰Sakay nakagi pa a, “Tukoy nen Panginoon a en isip nen mágkarunung hidi ay awan ti kuwenta.” ²¹Kaya dyan ipagmadikál nen deyaman en nagamet nen

tolay. Atananid a iyád ay para dikomoy,²² ti Pablo, ti Apolos, sakay ti Pedro, i munduwiday, en biyag, en kamatayan, en kasalukuyan, sakay en tamuwán; atananid a iyád ay para dikomoy.²³ Sakay sikam ay para kánni Cristo, sakay ti Cristo bi ay para ten Diyos.

En Apostol hidi ni Cristo

4 ¹Nadid, dapat moy kami a tenggiyán a bilang tagapagserbi ni Cristo sakay katiwala nen lihim hidi nen Diyos. ²En katiwala ay kailangan a magin tapat ten amu na. ³Awan ti ányaman dikoku ni hatulanák moy, oni hádfa man a pághatulan ti tolay; maski sikán ay awan ku hatulan i sadili kuwidi. ⁴Maski awan ti mangrendi ti konsensiya kuwidi, peru bakán a gustu naid a kagiyán a awanák ti kasalanan. En Panginoon en manghatul dikoku. ⁵Kaya dyan kam maghatul a awan palla ten tama a panahun; maguray kam ten káddemát nen Panginoon. Siya en mánglantad ti hidi iyud a bagay a nadid ay netagu ten kadiklámmán sakay mánghayag ten lihim hidi a kagustuhan nen balang essa. Ti panahunid a iyud, balang essa ay átdenan nen Diyos ti nerarapat a parangal.

⁶Kákkapatkaka hidi, sikami ay ti Apolos en ginamit ku a halimbawa para ten pakinabang moy, tánni matukuyan moy en kahulugan nen kakagiyan a, “Sumunud kam ten patakaran.” Dyan moy ipagmadikál en essa a tolay ni sestiyán moy labi en agum. ⁷Konya kam a nakalamang ten agum? Awan beman atanan a ked dikomoy ay inyatád la nen Diyos? Ni konahud, ay bakin iháhhamburg moy iyud a kumán a bakán a kaluub dikomoy?

⁸Kontentu kamon bali! Mágkayaman kamon! Maghari kamon bali maski ni awan kami tummulung dikomoy! Nakuwan ay nagin hari kamon tánni maghari kami bi a kaguman moy. ⁹Ten palagay ku, sikami a apostol hidi en ginamet nen Diyos a kababaan ten atanan a tolay. En kaparehu mi ay en tolay hidi a nahatulan ti kamatayan; áelingán ti munduwiday, áelingán nen anghel hidi sakay nen tolay hidi. ¹⁰Mangmang kami alang-alang kánni Cristo; sikam ay mágkarunung gapu kánni Cristo! Mágkahina kami; sikam ay mágkabegsák. Immemenos kami; sikam ay pápparangalan! ¹¹Hanggan ti odasid a iddi, magaláp kami, mauwaw, sakay halus awan ti mesulot; páppahirapan kami sakay awan ti matulusan. ¹²Magpakahirap kami a mágtatarabuhuwán para ten kabiyagan mi. Idasal mi a pagpalaán en manglait hidi dikomi; ni usigán di kami, ay tiisán mi iyud. ¹³Tábbigán mi la ti mágkaganda a upos en manginsultu hidi dikomi. Hanggan nadid ay kumán kami a madingát a tarapu, kababaan ti munduwiday.

¹⁴Awan ku iyád insulat a para pasanikiyán takam, nan pangaralan bilang mahal ku hidi a anak. ¹⁵Maski ni magkahud kam pa ti sapulu

a libu a tagapagtoldu tungkul ten kákkabiyag ni Cristiano, ay eessa la i ama moyid. Gapu nigin anak takam ti pánnampalataya kánni Cristo Jesus ten pamamag-itan nen Maganda a Bareta a impangaral ku dikomoy.

¹⁶ Kaya ipákkekagbi ku dikomoy, arigán moy en halimbawa ku hidi.

¹⁷ Gapu ti iyád, ay pinaangay ku haán ti Timoteo, a mahal ku sakay tapat a anak ku ten Panginoon. Paalalahanan na kam ten patakaran nen biyag ku tungkul ten págsunud ku kánni Cristo Jesus. Hidi iyán a patakaran en itáttoldu ku ten balang simbaan ten atanan a lugar.

¹⁸ Magmadikál en sangan dikomoy gapu akala di ay awanák dán haán angay. ¹⁹ Peru ni ipagkaluub nen Panginoon, ay makademátták haán ti mas maagap. Ilingán ku la ni ánya a kapangyariyan i ipagmadikállid ni hidi iyán, bakán la a i kákkagiyán diyen. ²⁰ Gapu en pághari nen Diyos ay bakán la a ten upos, nan ten kapangyariyan. ²¹ Ánya i gustu moyid? Angayák haán a tehud a tawid a págyabat, oni tehud a tawid a ispiritu ni págmahal sakay kahinahunan?

Parusa ten Mággamet ti Kahalayan

5 ¹Nadid, nakademát dikoku en bareta a tehud kam a kakagumanan haán a naggamet ti kahalayan; inagum na en kabinga nen ama na. Maski ten paganu hidi ay awan di gamítan i konaid haán a kahalayan. ²Sakay ipagmadikál moy pa! Dapat nakuwanid ay ikatagama moy sakay ikalungkut moy, i tolayid a kona haán ay dapat moy a ihiwalay ten grupu moy. ³Maski ni adeyuwák dikomoy ay ked bi haán en ispiritu ku, kaya kumán labi a kedák haán. Hinatulan ku dán en nanggamet ti kona haán ⁴ten ngaran nen Panginoon tam a ti Jesus. Ni magmiting kam ay kagumanák moy haán ti ispiritu, ten kapangyariyan nen Panginoon tam a ti Jesus, ⁵ay iyatád moy kánni Satanás i tolayid a iyán tánni mepahamak en báaggi na, sakay maligtas en ispiritu na ten aldew nen Panginoon.

⁶ Awan kam dapat a magmadikál. Awan moy beman tukoy en kakagiyan a, “Maari a paalsaán nen sabadit a págpalsas en atanan a masaán moy a arina?” ⁷Ibutan moy en dati a págpalsas, en kasalanán, tánni magin malinis kam. Tánni konahud, ay meparehu kam ten bigu a namasa a arina a awan ti págpalsas, ta talaga a kona kam haud. Gapu nealay dán en Tupa tam a para ten Piyesta nen Aldew nen Káttalib a awan ti iba nan ti Cristo. ⁸Kaya ipagsaya tam en Piyesta nen Aldew nen Káttalib, bakán a ten pamamag-itan nen tinapay a tehud a dati a págpalsas a simbulu nen kadukássan sakay kahalayan, nan ten pamamag-itan nen tinapay a awan ti págpalsas, en tinapay nen kalinisan sakay katapatan.

⁹Kinagi ku ten sulat ku a dyan kamon mákpággagum ten tolay hidi a mangngalunya. ¹⁰Bakán a en makamundu hidi a mangngalunya,

sakim sakay mágtakaw, oni sumássamba ti diyos-diyosan en kagiyán ku dikomoy. Gapu ni hidi i gustu kuwid a kagiyán ay kailangan a lumakad kam ti munduwiday tánni makaiwas kam dikodi. ¹¹En gustu ku a kagiyán dikomoy a dyan moy pákpággaguman ay en magkagi a Cristiano siya, pero mángngalunya, sakim, sumássamba ti diyos-diyosan, máglait, máglasing sakay mágtakaw. Dyan kam mákpággagum ten kona haán a kalasi ni tolay.

¹²⁻¹³ Sabagay, awanák ti karapatan a manghatul ten awan hidi Cristiano; en Diyos en manghatul dikodi. Awan beman en miyemburu nen simbaan en dapat moy a hatulan? Kinagi ngani nen kasulatan a, “Ibutan moy ten grupu moy en madukás a tolay.”

Ayusán en Dima nen Matátkaka a Cristiano

6 ¹Ni tehud a reklamu en essa dikomoy a kontra ten kaparehu na a Cristiano, ay bakin iyangay na en reklamu na ten tagahatul hidi a awan Cristiano, embes a iyangay na ten pinili hidi nen Diyos en pággayus ten reklamu na? ²Awan moy beman tukoy a en pinili hidi nen Diyos en manghatul ti munduwiday? Ni sikam manghatulid ti munduwiday, awan moy beman kaya a hatulan i kona laid haán ti kabadir a bagay? ³Awan moy beman tukoy a sikitam i manghatulid ten anghel hidi? Iyud pa beman en bagay hidi a tehud a kaugnayan ti nadid a biyag! ⁴Ni tehud kam a reklamu, ay bakin iyangay moy pa ten tolay hidi a awan tenggiyán nen simbaan? ⁵Tumagama kam bi! Awan dállea beman ti maski ni essa dikomoy a makatukoy a mangayus ten dima ni matátkaka? ⁶Bakin mamágkasuhan kam a matátkaka, ten atubengan pa beman nen tolay hidi a awan mánnapalataya?

⁷En pákgasu moy ten balang essa, ay essa dán a kákkatalu dikomoy. Bakin awan moy dállea pabayan ni paggamitan di kam ti madukás? Bakin awan moy dállea pabayan ni dinaya di kam? ⁸Kaya la ay sikam a mismu en mággamet ti madukás sakay mágdaya, maski ten mismo moy a kapatkaka ti pánnampalataya. ⁹Awan moy beman tukoy a en makasalanen hidi ay awan ti kabahagi ten kahariyan nen Diyos? Dyan moy dáddayaán i sadili moyen! En mangalunya, págsamba ten diyos-diyosan, sakay pákkabinga ti kaparehu na a lállaki sakay kaparehu na a bábbi, ¹⁰mágtakaw, sakim, máglasing, máglait ten kaparehu na a tolay oni madaya, ay awan ti bahagi ten kahariyan nen Diyos. ¹¹Kona haán en agum dikomoy tenhud. Peru napatawad kamon ten kasalanen moy hidi sakay pinagin-banal kamon nen Diyos. Nawan dán en kasalanen moy ten pamamag-itán nen ngaran nen Panginoon a ti Jesu-Cristo sakay ten Isiprito nen Diyos tam.

En Bággi Moy ay Templo nen Diyos

¹²Tehud a magkagi a, “Malayaák a maggamet ti maski ánya.” Peru i tábbig ku biyid ay, “Awan atanán a bagay ay makapangatád ti maganda.”

Maari ku labi kagiyán a, "Maariyák a maggamet ti maski ánya," peru awanák magpaalipin ten ányaman a bagay.¹³ Kagiyán bi nen agum a, "En pagkain hidi ay para ten tiyan ta en tiyan ay para bi ten pagkain." Tarud iyán! Peru parehu la a sidaán nen Diyoš hidi iyán. En báaggi, ay bakán a para ten pángngalunya nan para ten págservi ten Panginoon, sakay en Panginoon en mangalaga ten báaggi.¹⁴ Biniyag a ruway nen Diyoš ti Jesus-Cristo, sakay maski sikitam ay biyagán bi a ruway ten pamamag-itan nen kapangyariyan na.

¹⁵ Awan moy beman tukoy a en báaggi moy hidi ay kabahagi nen báaggi ni Cristo? Alapán ku beman en bahagi nen báaggi ni Cristo tánni gamitán a kabahagi nen báaggi nen belyas? Awan maari! ¹⁶ Awan moy beman tukoy a magin essa en báaggi nen belyas sakay nen mangaladug dikona? Gapu kinagi nen kasulatan a, "En duwwa ay magin essa a báaggi." ¹⁷ Peru en mákpakkaessa ten Panginoon ay magin kaessa na ti Ispíritu.

¹⁸ Kaya dyan kam mangalunya. En agum a kasalanan a magamet nen tolay ay awan makaapektu ten báaggi na, peru en mangalunya ay kontra ten sadili na a báaggi. ¹⁹ Awan moy beman tukoy a en báaggi moy ay templo nen Banal a Ispíritu a ked dikomoy sakay impagkaluub nen Diyoš dikomoy? Bakán moy dán a kao i báaggi moyen; ²⁰ gapu binali na kam ti dikál a halaga. Kaya gamitán moy i báaggi moyen tánni maparangalan en Diyoš.

En Tanung Tungkul ten Pákkabinga

7 ¹ Nadid, tungkul ten insulat moy dikoku, i makagi kuwid ay maganda ten essa a lállaki a dyan dán mákkabinga. ² Peru tánni maiwasan en pángngalunya, bawat lállaki ay ti bábbi ay dapat a magkahud ti sadili na a kabinga. ³ Dapat a tupadán nen lállaki en tungkulín na ten kabinga na, sakay kona bi hud en gamitán nen bábbi. ⁴ Gapu bakán dán a en bábbi en tehud a karapatan ten sadili na a báaggi nan en kabinga na. Kona labi hud, bakán dán a en lállaki en tehud a karapatan ten sadili na a báaggi nan en kabinga na. ⁵ Kaya dyan moy ikemot en sadili moy ten balang essa, maliban la ni pagkasunduhan moy a dyan kam pala magaladug, tánni meatád moy en panahun moy ten págdasal. Peru káttapos ay magaladug kamón a ruway tánni awan kam matoksu ni Satanas, gapu awan kamón makapagpugád ten sadili moy.

⁶ En kinagi ku dikomoy ay bakán a utus nan pággintendi ten kalagayan moy. ⁷ Gustu ku nakuwan a en balang essa dikomoy ay magkakona dikoku. Peru tehud a kaluub a gubwat ten Diyoš en balang essa. Sakay hidi iyád ay awan magkapare-parehu.

⁸ Iddi i makagi ku biyid ten awan hidi ti kabinga sakay ten bábbi hidi a bilu: mas maganda pa ni awan dán hidi mákkabinga a kaparehu ku. ⁹ Peru ni awan di mapugád en sadili di, ay mákkabinga dálla hidi; mas

maganda en mákkabinga nan ni awan hidi makapagpugád ten sadili di gapu ten kákkasor di.

¹⁰Iddi bi en utus ten tehud hidi a kabinga, bakán a gubwat dikoku nan gubwat ten Panginoon: awan dapat a mákhiwalay en bábbi ten kabinga na. ¹¹Peru ni mákhiwalay siya, ay manatili siya a awan ti kabinga oni mákpakasundu siya a ruway ten kabinga na. Sakay dyan bi palayasán sakay hiwalayan nen lállaki en kabinga na.

¹²Para ten agum, iddi i makagi kuwid, sikán en nagkagi bakán a en Panginoon: ni en essa a lállaki a mánnampalataya ay tehud a kabinga a awan mánnampalataya sakay gustu nen bábbi a tulos en pák-agum dikona, ay awan dapat a hiwalayan nen lállaki. ¹³Ni en essa a bábbi a mánnampalataya ay tehud a kabinga a awan mánnampalataya sakay gustu nen lállaki a tulos en pák-agum dikona, ay awan dapat a hiwalayan nen bábbi. ¹⁴Gapu en lállaki a awan mánnampalataya ay magin karapatdapat bi ten Diyos ten pamamag-itan nen kabinga na, sakay en bábbi a awan mánnampalataya ay magin karapatdapat ten Diyos ten pamamag-itan nen kabinga na. Ni awan magkakonahud ay magin madingát ten pangileng nen Diyos ten anak di hidi. Peru en tatarudan, ay magin karapatdapat hidi ten Diyos. ¹⁵Peru ni masor a mákhiwalay en awan mánnampalataya ten kabinga na a mánnampalataya, ay pabayán moy siya a mákhiwalay. Ni magkakonahud, en hiniwalayan ay magin malaya dán. Gapu dinulaw kam nen Diyos ten biyag a mapayapa. ¹⁶Peru, ánya la malay moyid, sikam a bábbi hidi, bakay sikam i magin kasangkapanid tánni maligtas en kákkabinga moy? Sakay sikam a lállaki hidi, bakay sikam i magin kasangkapanid tánni maligtas en kákkabinga moy.

Magtulos-tulos ten Datí a Kalagayan ni Biyag

¹⁷Mabiayag en balang essa ayun ten impagkaluub nen Panginoon dikona, sakay magtulos siya ten datí a kalagayan dikona a dulawán siya nen Panginoon. Iyád en itáttoldu ku ten atanan a simbaan. ¹⁸Ni en essa a lállaki ay turi dán dikona dinulaw nen Diyos, ay dyan na dán ibutan en pagkaturi na. Sakay ni awan palla naturi dikona awan palla dinulaw ay dyan dán siya paturi. ¹⁹Awan dán ti halaga ni turi ka oni awan, nan en mahalaga ay en kássunud ten utus hidi nen Diyos. ²⁰Magtulos-tulos en balang essa ten datí na a kalagayan ten biyag na dikona dinulaw siya nen Diyos. ²¹Siko beman ay alipin dikona dinulaw ka nen Diyos? Dyan mu iyud isipán. Peru ni tehud ka a pagkakataun a makalaya, ay samantalaán mu. ²²En essa alipin a dinulaw nen Panginoon ay malaya dán gapu ten Panginoon. Kona labi hud, en tolay a malaya dikona a dinulaw ni Cristo ay naging alipin ni Cristo. ²³Dikál a halaga en nangtubus nen Diyos dikomoy; dyan kam paalipin ten tolay hidi. ²⁴Kákkapatkaka hidi,

ányaman en kalagayan nen biyag moy dikona dinulaw kam, manatili kam ti iyud a kalagayan ten pápkagkaessa moy ten Diyos.

Tungkul ten Awan hidi ti Kabinng sakay ten Bilu hidi

²⁵Nadid, tungkul dámman ten awan hidi ti kabinga, awanák ti makagi a utus a gubwat ten Panginoon. Peru bilang essa a tolay a mapagkatiwalaan gapu ten habag nen Panginoon, ay magbahagiyák dikomoy.

²⁶Gapu ti kahirapanid nadid a panahun, ten palagay ku ay maganda pa ni manatili en essa a tolay ten kalagayan na. ²⁷Siko beman ay lállaki a tehud dán a kabinga? Dyan ka máksina. Siko beman ay awan palla ti kabinga? Dyan ka dán magisip a mákkabinga. ²⁸Peru ni mákkabinga ka ay awan ka magkasala. Ni en essa a dalaga ay mákkabinga ay awan bi siya magkasala. Peru en mákkabinga ay makabati ti kahirapan ten biyag nadid, saiyád en gustu ku a maiwasan moy.

²⁹Saiddi en gustu ku a kagiyán, kákkapatkaka ku hidi, adeni dán en katapusan a panahun, kaya sapul nadid en tehud a kabinga ay mabiyag a kumán a awan ti kabinga; ³⁰en maghinagpis hidi ay kumán a awan maghinagpis, en masaya hidi ay kumán a awan masaya, en magbali ay kumán a awan ti ari-ariyan, ³¹sakay en tehud a kapiyyaan ti munduwiday ay kumán a awan ti kapiyyaan. Gapu en atanen a ked ti munduwiday ay awan magmalay.

³²Gustu kuwid ay meadeyu kam ti kabalisaan ten biyag moy. En páppospusán nen lállaki a awan ti kabinga ay gamet hidi a para ten Panginoon, ni konya na maátdenan ti kasayaan en Panginoon. ³³Peru en páppospusán nen lállaki a tehud a kabinga ay en bagay hidi a ked ti munduwiday, ni konya na a maátdenan ti kasayaan en kabinga na, ³⁴kaya mahati en gustu na a gamitán. Ten awan ti kabinga a bábbi oni dalaga, en páppospusán na ay en bagay hidi a para ten Panginoon gapu gustu na melaan en buu na a biyag ten págsberbi ten Panginoon. Peru en áisipán nen bábbi a tehud a kabinga ay en bagay hidi ti munduwiday, ni konya na a maátdenan ti kasayaan en kabinga na.

³⁵Kaya kinagi ku iyád ay tánni matulungan takam. Awan takam pakahigpitan; en gustu ku la ay meangay kam ti maayus a kákkabiyag sakay awan maabala en págsberbi moy ten Panginoon.

³⁶Tungkul dámman ten magkatipan a nagkasundu a awan palla pakasal, ni inakala nen lállaki a masor dán a mák-aladug ten katipan na, a awan palla nerarapat, ay kailangan a magpakasal dán hidi. Itulos di en dati di a planu; awan kasalanan a magpakasal dán hidi. ³⁷Peru ni nagplanu siya a awan na dán pakasalan en katipan na sakay awan bi napilitan la sakay makapagpugád dán a tulos-tulos ay maganda iyud a planu. ³⁸I tarudid, maganda mákkabingaid, peru mas maganda en awan mákkabinga.

³⁹ En bábbi ay manatili ten kabinga na mentras biyag palla iyud. Peru kákkatay nen lállaki ay malaya dán a mákkabinga en bábbi maski ni deya en magustuwana. Peru dapat ay ten kaparehu na la ti pánnampalataya ten Panginoon. ⁴⁰ Peru en makagi ku, ay mas lalu i kasayaan naid ni manatili siya ten kalagayan na a bilu. Iyán en makagi ku, sakay tukoy ku a ked dikoku en Ispiritu nen Diyos.

Tungkul ten Pagkain a Inyatang ten Diyos-diyosan

8 ¹Nadid, ipaliwanag ku dikomoy en insulat moy a tungkul ten pagkain hidi a neatang ten diyos-diyosan hidi. Tukoy tam a “Tehud kitam a kaalaman a atanan.” En kaalaman ay makapánggiyya ten tolay a magmataas, peru en págmahal ay magpatatag. ²En magkagi a makpal siya a tukoy, ay siya en lubus a awan ti tukoy. ³Peru tukoy nen Diyos en deyaman a magmahal dikona.

⁴Nadid tungkul ten kákkan ten pagkain a neatang ten diyos-diyosan, tukoy tam a en diyos-diyosan hidi ay awan ti katutuhanan, sakay tukoy tam a eessa la en Diyos. ⁵Makpal a madulaw a diyos sakay panginoon dilanget man oni ti lutaiday, peru awan ti essa man dikodi en tatarudan a diyos oni panginoon. ⁶Tehud kitam a eessa la a Diyos siya en Ama. Linalang na en atanan a bagay sakay mabiyag kitam para dikona. Ti Jesu-Cristo en mággeessa tam a Panginoon ginamet na en atanan, sakay siya en nangatád ti biyag dikotam.

⁷Peru awan atanan ay makatukoy ti iyád. Tehud a agum a tolay a nasanay dán a sumamba ten diyos-diyosan hidi tenhud, kaya hanggan nadid, ni kuman hidi ti konahud a pagkain, akala diyid ay atang padi iyud ten diyos-diyosan. Gapu kulang palla en kaalaman di, tukoy diyid ay nagkasala hidi ni kuman hidi ti iyud. ⁸En pagkain ay awan ti kaugnayan ten relasyon tam ten Diyos. Awan ti mawan dikotam ni awan kitam kuman ti konahud a pagkain, sakay awan bi ti maganda a meatád ni kuman kitam ti hidi iyán.

⁹Peru magingat kam, bakay ten kalayaan moy a kuman ti ányaman a pagkain, ay magin dahilan nen págkasala nen mágkahina palla hidi ti pánnampalataya. ¹⁰Ni siko a tehud dán a sapat a kaalaman ay kuman ten disalad nen templo nen diyos-diyosan hidi, sakay ketan ka nen mágkahina palla hidi ti pánnampalataya, awan beman wád hidi umarig a kuman ten neatang ten diyos-diyosan? ¹¹Gapu ten palagay mu a “kaalaman” ay nepahamak en kapatkaka mu a mahina a tinibus bi nen kákkatay ni Cristo. ¹²Ni magkakonahud, ay nagkasala kam kánni Cristo gapu inggiyya moy en kákkapatkaka moy hidi a maggamet ten bagay hidi a labag ten konsensiya di. ¹³Kaya, ni gapu ten pagkain a karni ay magkasala en kapatkaka ku, ay awanák dán kuman ti iyud, tánni awan siya magkasala.

En Karapatan sakay Tungkulin nen Essa a Apostol

9 ¹Awanák beman malaya? Awanák beman apostol? Awan beman netan ku ti Jesus a Panginoon tam? Awan beman sikam en bunga nen págsberbi ku dikona? ²Maski ni ten agum ay awanák di tenggiyán a apostol, Peru para dikomoy ay apostolák. Sakay gapu ten biyag moy a tehud a pápkagkaessa ten Panginoon, ay sikam a mismu i katibayanid a apostolák.

³Kona háddi i káttábbig kuwid ten mágsasitaán hidi dikoku. ⁴Awan kami beman ti karapatan a umasa ten simbaan ten kabiyagan mi?

⁵Awan kami beman ti karapatan a mángkuyug ten kákkabinga mi a Cristiano a kona ten gággamítán nen agum hidi a apostol, sakay kona ten kákkapatkaka nen Panginoon, sakay ti Pedro? ⁶Sikami beman la ay ti Bernabe awanid ti karapatan a umimang a mágtatarabahuwán tánni mabiyyag? ⁷Deya beman a sundalu i bahalaid a maggastus ten sadili na a kailangan mentras a magtarabahu siya? Deya a mágmula ti ubas i awanid makaennam ten dipalongu a bunga nen mula na? Sakay deya a mággalaga ti hayup awanid makaennam ten gatas nen alaga na?

⁸I kagiýán kuwidi dikomoy ay bakán la a gubwat ten isip nen tolay, nan konahud en kinagi nen Kautusan. ⁹Gapu nakasulat ten Kautusan ni Moises a, “Dyan mu busalan en baka mentras a pagággik mu.” Baka bemala pospusánnid nen Diyos? ¹⁰Awan beman sikitam en gustu na a kagiýán? Para iyád dikotam kaya nesulat, gapu en magaradu sakay en magággik ay parehu a umasa a tehud hidi a kabunong ten aniyán. ¹¹Minulaan mi kam ti ispirituwal a bagay, dikál dán beman dálla a bagay ni magani kami dikomoy ti materyal a pakinabang? ¹²Ni en agum ay tehud a karapatan a mákbahagi dikomoy, mas lalu kami!

Konapamanhud awan mi ginamit iyád a karapatan. Nan tiniis mi en atanán tánni awan kami magin hadlang ten Maganda a Barea tungkul kánni Cristo. ¹³Awan moy beman tukoy a en magserbi hidi ten Templo ay tumanggap ti pagkain a gubwat ten Templo, sakay en magserbi hidi ten pággalayan ay tehud a bahagi ten alay hidi? ¹⁴Kona labi hud inyutus nen Panginoon ten tagapagtoldu hidi ten Maganda a Barea a dapat hidi a mabiyyag ten pamamag-itán nen Maganda a Barea.

¹⁵Peru awan ku ginamit hidi iyád a karapatan, sakay awan takam sinulatan nadid tánni mággidák ti tulung dikomoy. Para dikoku ay gustuwán ku pa a matay nan ni mawan dikoku en bagay a mepagmadikál ku. ¹⁶Awanák ti karapatan a magmadikál gapu ten pángngaral ku ten Maganda a Barea. Gapu iyán ay tungkulin a neatád dikoku, sumpaánnák ni awan ku mepangaral en Maganda a Barea! ¹⁷Ni gamítán ku iyád ten sadili ku a kagustuhan ay maariyák a maguray ti upa. Peru gamítán ku iyád a bilang págtupad ten tungkulin a impagkatiwala dikoku nen Diyos.

18 Ánya nadid upa kuwid? Siya iddi: en mepangaral ku en Maganda a Bareta a awan ti bayad, sakay ten awan ku pángtanggap ten karapatan ku bilang mángngaral. 19 Malayaák sakay awanák alipin nen deyaman, pero ginamet ku en sadili ku a alipin nen atanan tánni makaakiták ti mas makpal para ten Panginoon. 20 Ni kedák ten Judio hidi ay mabiyagák a kona ten essa a Judio tánni maakit ku hidi. Maski awanák sakup nen Kautusan, ay nagpasakupák dállea alang-alang ten sakup hidi nen Kautusan, tánni meadeni ku hidi ten Diyos. 21 Kona labi hud ni kedák ten Hentil hidi a awan sakup nen Kautusan ni Moises ay kumánnák bi a Hentil tánni maakit ku bi hidi. Bakán bi a gustu naid a kagiyán ay awanák dán sumunud ten Kautusan nen Diyos, gapu sakupák nen kautusan ni Cristo. 22 Ni kedák ten mágkahina hidi ti pánnampalataya ay kumánnák bi a mahina ti pánnampalataya tánni maakit ku hidi. Binumagayák ten atanan a tolay tánni meligtas ku maski sangan dállea dikodi ten atanan a paraan.

23 Gamitán ku hidi iyád alang-alang ten Maganda a Bareta, tánni makabahagiyák ten pagpapala hidi a gubwat haád. 24 Tukoy moy a en kaguman ten karera ay magginan a atanan, pero eessa la i makatanggapid ti piremyu! Kaya husayán moy a magginan tánni matanggap moy en piremyu. 25 Atanan ni magsanay a mággayam ay magpasakup ten mahigpit a disciplina, tánni makatanggap hidi ti piremyu a awan la magmalay, pero en piremyu a gustu tam a matanggap ay en awan ti katapusan. 26 Awanák magginan a awan ti tamuwán, sakay awanák bi sumuntuk ti parás. 27 Peru magsanayák sakay magpugád ten sadili ku, tánni awanák maibutan ten karera káttapos ku a mangaral ten agum.

Babala Kontra ten Diyos-diyosan hidi

10 ¹Nadid, kákkapatkaka ku hidi, gustu ku a matukuyan moy en nangyari ten ninunu tam hidi ten panahun ni Moises. Linenduman hidi a atanan nen panganurin ten linakad di sakay ten káarabes di ten madidig a diget. ²Sakay nabinyagan hidi a atanan ten panganurin ay ten diget bilang tagasunud ni Moises. ³Kinuman hidi a atanan ti eessa a pagkain a ispirituwal, ⁴sakay umminom hidi ti eessa a ispirituwal a dinom, gapu umminom hidi ten ispirituwal a batu a magsubabaybay dikodi, iyud a batu ay ti Cristo. ⁵Konapamanhud, ay awan nasaya en Diyos ten kakpalan dikodi. Kaya naessa-essa hidi a nágkatay ten parang. ⁶Atananid iyud a nangyari ay babala dikotam, tánni awan tamon gustuwán en mágkadukás hidi a bagay a kona ten ginággamet di. ⁷Dyan kam sumamba ten diyos-diyosan hidi a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kona ten nakasulat, “Mággetnud en tolay hidi tánni kuman sakay uminom, sakay tumaknág tánni magsayaw.” ⁸Dyan kitam

mangalunya a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kaya duwapulu ay ti tállu a libu a tolay en natay ten maghapun la. ⁹Dyan tam purbaan ti Cristo, a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kaya nágkatay hidi dikona kinákkagat hidi ni kabiklatan. ¹⁰Dyan kitam bi magrekamu a kona ten ginamet nen agum dikodi, kaya binunu hidi nen anghel a mámmuksa.

¹¹Nangyari i atananid a iyud tánni babala ten agum, sakay nesulat hidi iyád tánni sikitam a biyang hidi nadid a katapusan a panahun ay matolduwan. ¹²Kaya magingat en deyaman a magakala a mágtaknág siya, ta bakay merakpa. ¹³Awan palla ti pagsubuk a dummemát dikomoy a awan dinanas nen atanan a tolay. Peru tapat en Diyos, awan na pakultadan a subukán kam ten awan moy makaya. Nan káddemát nen pagsubuk ay atáddan na kam ti begsák tánni mapagtugumpayan moy iyud.

¹⁴Kaya ngani mahal ku hidi a kákkapatkaka, dyan kam sumamba ten diyos-diyosan hidi. ¹⁵Iddi en makagi ku dikomoy, gapu tukoy ku a mágkatalinu kam; sikamon en manghatul. ¹⁶Awan beman en káinom tam ten tasa a ginamet ten Pángngapon nen Panginoon a ipagpasalamat tam ten Diyos ay pákbahagi ten digi ni Cristo? Sakay en kákkan tam ten tinapay a tináppeng-táppeng ay pákbahagi ten báaggi ni Cristo? ¹⁷Kaya ngani, gapu essa la en tinapay, sikitam ay essa la a báaggi maski ni makpal kitam, gapu namagbaha-bahagi tam en eessa a tinapay.

¹⁸Ilingán moy en bansa a Israel. Awan beman en kuman ten alay ay kabahagi ten gággamítán ten altar? ¹⁹Gustu ku bemanid a kagiyán ay en diyos-diyosan hidi oni en pagkain a nealay ten diyos-diyosan hidi ay tehud a serbi? ²⁰Awan! En gustu ku a kagiyán, ay en paganu hidi ay magalay ten dimonyo hidi, bakán a ten Diyos. Kaya awan ku gustu a mákpagkaessa kam ten dimonyo hidi. ²¹Awan kam maari a uminom ten tasa nen Panginoon sakay ten tasa nen dimonyo hidi. Sakay awan kam bi maari a kuman ten lamisaan nen Panginoon sakay ten lamisaan nen dimonyo hidi. ²²Gustu tam beman a mangimon en Panginoon? Ti palagay moy bemanid ay mas makapangyariyan kitam nan siya?

²³Tehud a magkagi ti kona háddi, “Malayaák a maggmet ti ányaman a bagay,” tarud iyud, peru awan atanan a bagay ay makapangatád ti kapiyyaan. “Malayaák bi a maggmet ti ányaman a bagay,” peru awan atanan a bagay ay makatulung. ²⁴Bakán a en para ten sadili moy en idipalongu moy, nan para ten agum.

²⁵Ni mamali kam ti karni ten páglakuwan ay kanán moy, sakay dyan kamon magtanung tánni awan mabalisa en konsensiya moy. ²⁶Gapu kinagi na ten kautusan, “En luta sakay en atanan a ked haád ay kao nen Panginoon.”

²⁷Mara ni imbitaan kam nen awan mánnampalataya sakay gustu moy a umangay, ay kanán moy en ányaman a iyatubeng di dikomoy, sakay

dyan kamon magtanung pa tánni awan mabalisa en konsensiya moy. ²⁸Peru ni tehud a magkagi dikomoy a, “Nealay iyád ten diyos-diyosan,” dyan moy iyud kanán alang-alang ten nángkagi dikomoy sakay ten konsensiya. ²⁹En gustu ku a kagiyán ay en konsensiya nen agum bakán a en konsensiya moy.

Sakay kagiyán bi nen agum a, “Bakin hadlangan nen konsensiya nen agum en kalayaan ku? ³⁰Ni pasalamatan ku en Diyos ten kanán ku, ay bakin barángngánnák nen agum.”

³¹Kaya, ányaman en gamítán moy, kuman kam man oni uminom, ay gamítán moy atananid a iyud para ten karangalan nen Diyos. ³²Dyan kam magin dahilan nen pággasala nen deyaman, magin Judio hidi oni Hentil hidi oni ten kaguman moy hidi ten simbaan nen Diyos. ³³Nan, arigán moy en gággamítán ku. Gustu ku a pasayaán en balang essa ten atanan a gamítán ku. Awan ku idipalongu en sadili ku a kapiyyaan nan en kapiyyaan nen agum, tánni maligtas hidi.

11 ¹Arigánnák moy a kona ten pángngarig ku kánni Cristo.

En Pág'bunbun ni Sumamba

²Ipágmadikál takam gapu pirmiyák moy a maala-ala sakay sássunudán moy en intáttoldu ku dikomoy. ³Peru gustu ku a maintendiyan moy a ti Cristo en nakasakup ten balang lállaki, en lállaki en nakasakup ten kabinga na, sakay en Diyos en nakasakup kánni Cristo. ⁴En lállaki a magdasal oni en magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos a tehud a bunbun ay makapangatád ti kahihíyan kánni Cristo. ⁵En bábbi bi a magdasal oni magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos a awan ti bunbun ay maari a makapangatád ti kahihíyan ten kabinga na, kumán dán bi siya a nagpapolpok. ⁶Ni umád nen essa a bábbi a magbunbun ay magpapolpok dálla. Peru makatagama para ten essa a bábbi ni polpok siya, kaya dapat a magbunbun dálla siya. ⁷Awan kailangan a magbunbun en lállaki gapu siya en mángpeta ten wangis sakay karangalan nen Diyos. Peru en bábbi ay mángpeta ten karangalan nen lállaki. ⁸Gapu awan naggubwat en dipalongu a lállaki ten bábbi nan en bábbi en naggubwat ten lállaki. ⁹Sakay awan linalang en lállaki a para ten bábbi nan en bábbi en linalang para ten lállaki. ¹⁰Alang-alang ten anghel hidi, ay dapat a magbunbun en bábbi bilang tanda a siya ay sakup nen kabinga na. ¹¹Konapamanhud, ay ten pangileng nen Panginoon ay kailangan nen bábbi en lállaki sakay kailangan bi nen lállaki en bábbi. ¹²Ni en dipalongu a bábbi ay naggubwat ten lállaki, ay kona labi hud en atanan a lállaki ay inyenak ni bábbi; sakay en atanan a bagay ay gubwat ten Diyos.

¹³Sikamon en manghatul, maganda beman a áelingán ten essa a bábbi ni magdasal a awan ti bunbun? ¹⁴Awan beman kaugaliyan dán a makatagama dikomoy en magtoldu a lállaki a magpalayon ti buuk?

¹⁵Peru karangalan ten bábbi a magpalayon ti buuk. Gapu inyatád dikona en buuk na bilang bunbun na. ¹⁶Peru ni tehud a masor pa a mákpagtalu tungkul ti iyád, ay awanák ti iba a makagi nan konahud en kaugaliyan mi, magin ten atanan a simbaan nen Diyos.

En Banal a Pangapon

¹⁷Tungkul ti kagiyán kuwiday hidi nadid, ay awan takam maari a mepagmadikál gapu en pággipun-ipun moy ay lalu a makepadukás embes nakuwan a makapangatád ti maganda. ¹⁸Purumeru, ay nabareta ku a mamagkampi-kampiyan kam ten pággipun-ipun moy. Maniwalaák a en agum a nasanig ku ay tatarudan. ¹⁹Kailangan ngani a magbukud-bukud kam tánni matukuyan ni deya dikomoy en matapat hidi. ²⁰Kaya ten pággipun-ipun moy ay bakán a Banal a Pangapon nen Panginoon en kanán moy. ²¹Gapu en balang essa dikomoy ay magapura dán a mangkan ten balon na, kaya magaláp dán en agum sakay lasing dán en agum. ²²Awan kam beman ti sadili a bilay tánni hud kam a kuman sakay maginom? Oni imemenos moy la en simbaan nen Diyos sakay pasanikiyán en mágkahirap? Ánya nadid gamitán kuwid? Puriyán takam beman gapu ti bagayid a iyud? Awan takam maari a puriyán!

²³Iddi en adal a natanggap ku ten Panginoon sakay iyatád ku bi dikomoy: ti gibiyid a iyud a netokyon en Panginoon Jesus ay nangalap siya ti tinapay, ²⁴nagpasalamat ten Diyos, sakay hinati-hati na iyud, sakay kinagi na, “Iyád en báaggi ku a mealay para dikomoy. Gamítán moy iyád bilang pangala-ala moy dikoku.” ²⁵Káttapos di a nangapon ay inalap na en tasa sakay kinagi na, “I tasaid a iyád ay bigu a kasunduhan nen Diyos, a patunayan nen digi ku. Kada inumán moy iyád, gamítán moy a bilang pangala-ala dikoku.”

²⁶Gapu ni kada kuman kam ti tinapayid a iyád sakay uminom ti tasaid a iyád ay ipahayag moy en kákkatay nen Panginoon hanggan ten kássoli na a ruway.

²⁷Ni deyaman en kuman ten tinapay sakay uminom ten tasa nen Panginoon ten paraan a awan karapatdapat ay nagkasala ten báaggi sakay ten digi nen Panginoon. ²⁸Kaya dapat a siyasatán nen tolay en sadili na bagu a kuman ten tinapay sakay uminom ten tasa. ²⁹Gapu ni deyaman en kuman sakay uminom a awan na tenggiyán en kahalagaan nen báaggi nen Panginoon ay kuman sakay uminom ti hatul para ten sadili na. ³⁰Saiyán en dahilan ni bakin a mágkahina sakay masasaktin en kakpalan dikomoy, sakay nágkatay dán ngani en agum. ³¹Ni siyasatán tam pa en sadili tam, ay awan kitam hatulan nen Panginoon. ³²Peru hatulan kitam nen Panginoon gapu ituwid na kitam, tánni awan kitam maparusaan a kaguman ni munduwiday.

³³Kaya ngani, kákkapatkaka ku hidi, ni magipun-ipun kam a kuman ay dapat a mamagurayan kam. ³⁴Ni tehud a magaláp dikomoy ay kuman pa

siya ten bilay na tánni awan umabut ti hatul a parusa en pamagipun-ipun moy. Tungkul ten agum pa hidi a bagay, ay ayusán ku dállea káddemát ku haán.

En Kaluub hidi nen Banal a Ispiritu

12 ¹Nadid, kákkapatkaka ku hidi, tungkul ten kaluub hidi nen Banal a Ispiritu, ay gustu ku a magkahud kam ti tama a kaalaman.

²Tukoy moy a dikona awan kam palla mánnampalataya, ay naniwala kam ten diyos-diyosan hidi a awan bi makapagupos. ³Kaya gustu ku a mapospusan moy a awan ti tolay a igiyya nen Ispiritu nen Diyos a magkagi a, “Sumpaán ti Jesus!” Sakay awan bi makagi nen deyaman a, “Panginoon ti Jesus,” ni awan igiyya nen Banal a Ispiritu.

⁴Tehud a iba-iba a ispirituwal a kaluub. Peru eessa la en Ispiritu a mángkaluub ti hidi iyád. ⁵Tehud a iba-iba a paraan ni págsberbi, peru eessa la en Panginoon a pagserbiyan. ⁶Tehud a iba-iba a kakayanan ten págsberbi, peru eessa la en Diyos a mangatád ti kakayanan ten tolay hidi a magserbi. ⁷En balang essa ay naátdenan ti kaluub a paketan a ked dikona en Ispiritu para ten kapiyyaan nen agum. ⁸En agum dikotam ay napagkaluuban ti kakayanan a magupos ti mensahi ni karunungan. En agum ay napagkaluuban ti katalinuwán. Peru eessa la a Ispiritu en nángkaluub ti hidi iyád. ⁹Iyud labi a Ispiritu en nángkaluub ten agum ti pánnampalataya ten Diyos, sakay ten agum ay en kapangyariyan a magpapiyya ten tehud hidi a saket. ¹⁰Tehud a pinagkaluuban dikodi ti kapangyariyan a maggmet ti himala; tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos, sakay tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a makatukoy ni ánya a kaluub en gubwat ten Ispiritu, sakay ni ánya en bakán. Tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a makapagupos ten iba-iba hidi a upos, sakay ten agum ay magpaliwanag ti hidi iyud a upos. ¹¹Peru eessa la a Ispiritu en manggamet ti atanapid a iyád sakay magbahagi ten iba-iba a kaluub ten balang essa, ayun ten kagustuhan na.

Essa a Báaggi Peru Makpal a Bahagi

¹²Ti Cristo ay kona ten essa a báaggi a tehud a makpal a bahagi. Maski binuu ni iba-iba a bahagi, ay nanatili a eessa a báaggi. ¹³Atanan tam, magin Judio oni Hentil sakay alipin man oni malaya, ay nabinyagan ten eessa a Ispiritu tánni magin essa a báaggi. Atanan tam ay pinainom ti eessa a Ispiritu.

¹⁴En báaggi ay binuu ni makpal a bahagi, bakán a essa la a bahagi. ¹⁵Mara ni kagiyán nen báasset a, “Bakánnák a lima, kaya awanák bahagi nen báaggi,” awan beman kabahagi siya nen báaggi? ¹⁶Mara ni kagiyán nen bángbáng a, “Bakánnák a mata, kaya awanák bahagi nen báaggi,” awan

beman kabahagi siya nen báaggi? ¹⁷Ni purus a mata dállea en buu a báaggi, konya dán a makasanig? Ni purus a bángbáng dállea en buu a báaggi, konya dán a makaarub? ¹⁸Peru inayus nen Diyos en balang bahagi nen báaggi ayun ten kuluuban na. ¹⁹Ni en atanan a bahagi ay pare-parehu, ay awan iyán makagi a essa a báaggi. ²⁰Peru tatarudanid ay makpal a bahagi, peru eessa la a báaggi.

²¹Kaya awan makagi nen mata ten lima a, “Awan taka kailangan,” kumona bi ten ulu, awan na makagi ten báasset a, “Awan taka kailangan.”

²²Ti katunayan na, en bahagi hidi a kumán a mágkahina ay siya pa en mas kailangan. ²³Sakay en bahagi hidi nen báaggi a ten palagay tam a awan mahalaga ay átdenan tam ti halaga. En bahagi hidi a awan masiyadu a maganda ay siya en dapat tam a pagandaán ti hustu. ²⁴Awan dán iyád kailangan a gamítan ten agum a bahagi nen báaggi tam a talaga a maganda dán. Dikona inayus nen Diyos en báaggi tam, ay inatáddan na ti higit a karanganan en bahagi hidi a awan masiyadu a marangal, ²⁵tánni awan magkahud ti kampi-kampiyan, nan mággmalasakitan en balang essa. ²⁶Ni en essa a bahagi ay masaketan, atanan di ay masaketan. Ni en essa a bahagi ay maparangalan, atanan di ay masaya.

²⁷Sikam a atanan en eessa a báaggi ni Cristo, sakay balang essa dikomoy ay bahagi nen báaggi na. ²⁸Nángdátton en Diyos ten simbaan ti purumeru, ay apostol hidi; kumaduwwa, ay propeta hidi, sakay kumatállu, ay maistu hidi. Nángdátton bi siya ti makagamet hidi ti himala, makapagpapiyya hidi ti tehud a saket, tagatulung hidi, tagapangasiwa hidi, sakay makapagupos hidi ti iba-iba a upos. ²⁹Awan atanan ay apostol, propeta oni maistu. Awan atanan ay naatáddan ti kakayanan a makagamet ti himala, ³⁰magpapiyya ten tehud a saket hidi, makapagupos ti iba-iba upos oni mágpaliwanag ti hidi iyud a upos. ³¹Kaya pagsikapan moy a gustuwán en kuluub hidi a mas mahalaga.

Sakay nadid ay itoldu ku dikomoy en awan ti kaparehu ten atanan.

En Págmahal

13 ¹Nadid, makapagupusák man ten upos nen tolay hidi sakay nen anghel hidi, ni awanák labi ti págmahal ay kumánnák la a en batingtingan a magalingawngaw oni pompiyang a matánnug. ²Ni sikán man ay tehud a kakayanan a magpahayag ten upos nen Diyos sakay mangintendi ten atanan a lihim, ni tehudák man ten atanan a kaalaman sakay dikál a pánnampalataya a kaya ku pa a paagtonán en bukid hidi, Peru ni awanák labi ti págmahal, ay awanák labi ti kuwenta. ³Sakay maski ni ipagatád ku man en atanan a ari-ariyan ku hidi, sakay iyalay ku man en báaggi ku tánni tutudán, ni awanák labi ti págmahal, awanák labi ti pakinabang!

⁴En págmahal ay matiyaga sakay mabait, awan maáiinggitán, awan palalu sakay awan mapagmadikál, ⁵awan madukás ti ugali, awan

makasadili, awan maáiyamután, sakay awan mágmula ti iyamut. ⁶Awan na kasayaan en madukás a gamet, peru ikasaya na en katutuhanan. ⁷En págmahal ay mapagpatawad, tehud a tiwala, putat ti pag-asa, sakay mapagiis hanggan ten katapusan.

⁸Matapos en kakayanan a magpahayag ten upos nen Diyos, sakay umimang en kakayanan a magupos ti iba-iba hidi a upos, mawan bi en karunungan, peru en págmahal ay awan ti katapusan. ⁹Awan palla hustu en kaalaman sakay kakayanan tam a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, ¹⁰peru káddemát nen ganap, ay mawan en awan ganap.

¹¹Dikona a anakák palla, ay magupusák, magisip sakay mangatuwiran a kona ten essa a anak. Nadid a tehudák dán a idad, ay inibutan ku dán en isip anak. ¹²Ti kasalukuyan, ay kumán a maraburab a letratu en ketan tam ten aspehu, peru dumemát en aldew a makilala tam en Diyos ti atubengan. Badit la en tukoy ku nadid; peru dumemát en aldew a mahustu iyád a kaalaman, kona ten hustu a pákkatenggi na dikoku.

¹³Kaya i tálluwid a iyád ay manatili: en pánnampalataya, pag-asa, sakay págmahal; peru en pinakadakila ti hidi iyád ay en págmahal.

Tungkul ten Kaluub pa hidi nen Ispiritu

14 ¹Pakagustuwán moy en págmahal! Hangadán moy en kaluub hidi a ispirituwal, lalu dán en makapagpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos. ²En magupos ti iba-iba a upos ay ten Diyos a mákpágguron bakán a ten tolay, gapu awan ti makaintendi dikona; peru magupos siya ten lihim hidi ten tulung nen Banal a Ispiritu. ³Peru en magpahayag bi ten mensahi a gubwat ten Diyos ay magupos ten katolayan tánni patibayán en pánnampalataya di, pabegsákkán en isip di sakay pasayaán. ⁴En sadili a kákkabiyyag a ispirituwal en palaguwán nen magupos ti iba-iba a upos, peru en simbaan en palaguwán nen magpahayag ten mensahi nen Diyos.

⁵Gustu ku nakuwan a atanan moy ay makapagupos ti iba-iba a upos, peru mas lalu a gustu ku a makapagpahayag kam ten mensahi a gubwat ten Diyos. Mas mahalaga en magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, nan ten makapagupos ti iba-iba a upos, puwera la ni tehud a mángpaliwanag ten kagiyán na, tánni makatulung ten kállagu nen simbaan. ⁶Kaya, kákkapatkaka hidi, ni umangayák man haán sakay magupos ti iba-iba upos dikomoy, ay ánya i pakinabang moyid dikoku? Awan! Makinabang kam la ni tolduwan takam ten pahayag hidi nen Diyos, sakay en tukoy ku hidi a tungkul dikona, en mensahi hidi a gubwat ten Diyos, sakay en adal hidi.

⁷Magin ten instrumentu hidi a awan ti biyag a kona ten plauta sakay alpa, konya a matukuyan nen deyaman ni ánya en tugtug na ni awan bi malinaw en tánnug nen nota hidi? ⁸Sakay ni awan malinaw en tánnug

nen trumpeta a págdulaw, deya i humandaid tánni lumaban? ⁹Kona labi hud, konya a matukuyan nen agum ni ánya en gustu moy a kagiyán ten kinagi moy ti iba-iba a upos ni awan di bi maintendiyan? Kumán kam a nákpágguron ten parás.

¹⁰Makpal a iba-iba upos ti munduwiday, sakay balang essa ay tehud a kahulugan, ¹¹peru ni awanák malalaki ten upos a ginamit nen kauron ku, ay awan kami magkaintendiyan. ¹²Gapu gugustu moy a magkahud ten kaluub hidi nen Ispiritu, ay sikapán moy a sumagana kam ten kaluub a makapangpalagu ten simbaan.

¹³Gapu háddi, ay kailangan a ipagdasal nen magupos ti iba-iba a upos a átdenan bi siya ti kaluub a mángpaliwanag ten kinagi na. ¹⁴Ni magdasalák ti uposid a iyán, ay magdasal ngani en ispiritu ku peru awan bi ti pakinabang en isip ku. ¹⁵Ánya i dapat kuwid a gamitán? Magdasalák ten pamamag-itan nen ispiritu ku, peru gamitán ku bi en isip ku ten págdasal ku. Mágkansiyónák ten pamamag-itan nen ispiritu, peru gamitán ku bi en isip ku ten pággansiyon ku. ¹⁶Ni magpasalamat ka ten Diyos ten pamamag-itan nen ispiritu la, konya a makakagi ti “Amen” en essa a tolay a ked haud ni awan na maintendiyan en kákkagiyán mu? ¹⁷Maganda en pággpasalamat mu, peru awan makatulung ten kállagu nen biyag a ispirituwal nen agum.

¹⁸Magpasalamaták ten Diyos gapu makapagupusák ti iba-iba a upos, a higit dikomoy a atanan. ¹⁹Peru ten pamagipun-ipun ten simbaan, mas gustu ku pa a magupos ti limma a upos a maintendiyan sakay makapagtoldu ten agum, nan ten libu-libu a upos a awan bi maintendiyan.

²⁰Kákkapatkaka hidi, dyan kam magin isip anak. Magin kona kam ten anak a awan ti tukoy tungkul ten madukás, peru ten pággintendi moy ay arigán moy en mágkatanda. ²¹Kona háddi en nakasulat ten Kautusan:

“Kinagi nen Panginoon,

‘Magupusák ti banuwanid a iyád, ten pamamag-itan nen tolay hidi a tehud a iba a upos,
ten pamamag-itan nen bibig nen dayu hidi,
Peru awanák di padi sanigán.’ ”

²²Ni konahud, en kaluub a makapagupos ti iba-iba a upos ay essa a tanda para ten awan hidi mánnampalataya, bakán a ten mánnampalataya hidi. Peru en kaluub a makapaghayag ti mensahi a gubwat ten Diyos ay tanda para ten mánnampalataya hidi, sakay bakán a ten awan hidi mánnampalataya.

²³Kaya ni ten pággipun-ipun ten simbaan ay magupos ti iba-iba a upos en atanan, sakay tehud a dumemát a katolayan a awan ti konahud a kaluub oni awan mánnampalataya, ay awan di beman wád kagiyán a nagareng kamon? ²⁴Peru ni en atanan ay magpahayag ten mensahi a

gubwat ten Diyos, sakay dumemát haud en essa a awan makaintendi oni awan mánnampalataya, ay makilala na a siya ay makasalanán, sakay mabati na en tunay na a kalagayan. ²⁵Sakay matukuyan na en lihim ten pusu na. Kaya lumuhud siya a sumamba ten Diyos, sakay tulos na a kagiyán a, “Talaga a ked dikomoy en Diyos!”

Kaayusan ten Simbaan

²⁶Ánya nadid i gustuwid a kagiyán ni atananid a iyád, kákkapatkaka hidi? Ni ten pággipun-ipun moy ay tehud a mágkansyon, tehud a magtoldu, tehud a magpahayag ten kaluuban nen Diyos, tehud a magupos ti iba-iba hidi a upos, sakay tehud bi a magpaliwanag ti iyud, gamítán moy hidi iyád a atanan para ten kállagu nen simbaan. ²⁷Ni tehud a magupos ti iba-iba a upos, tama dán en duwwa oni tállu a máglelewus sakay kailangan a tehud a mángpaliwanag ten kagiyán di. ²⁸Peru ni awan ti mángpaliwanag, ay tumahimik dálla en nagupos ti iba-iba a upos sakay mákpáguron dálla siya ten Diyos. ²⁹Pabayán a magupos en duwwa oni tállu a tolay a tehud a kaluub a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, sakay suriyán bi nen agum en kagiyán di hidi. ³⁰Sakay ni en essa a mággetnud haud ay nakatanggap ti pahayag a gubwat ten Diyos, umimang pala en magupos. ³¹Gapu sikam a atanan ay maari a máglelewus a magpahayag ten mensahi nen Diyos tánni kumabetu en atanan sakay bumegsák en isip di. ³²En kaluub a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos ay dapat a mapugád nen tehud a kaluub ti iyud, ³³gapu en Diyos ay awan masaya ten kaguluwan gapu siya en Diyos nen kaayusan sakay kapayapaan.

Kona háddi en dapat a mangyari ten atanan a simbaan nen tolay hidi nen Diyos. ³⁴En bábbi ay kailangan a tumahimik ten pággipun-ipun ten simbaan. Gapu awan impakultad dikodi a magupos ten pággipun-ipun di; kailangan hidi a pasakup, a kona ten nakagi ten Kautusan. ³⁵Ni tehud hidi a gustu a matukuyan, ay magtanung hidi ten kabinga di káddemát ten bilay di; gapu makasaniki a magupos en essa a bábbi ten disalad nen simbaan.

³⁶Bakay bi en pangakala moy ay naggubwat dikomoy en upos nen Diyos, oni bakay sikam la en nakatanggap? ³⁷Ni en pangakala nen deyaman ay nakatanggap siya ti pahayag a gubwat ten Diyos, oni ányaman a kaluub nen ispiritu, ay dapat na a tenggiyán a i sulat kuwidi dikomoy ay utus nen Panginoon. ³⁸En awan mangtenggi háddi ay dyan moy bi tenggiyán.

³⁹Kaya, kákkapatkaka ku hidi, hangadán moy nakuwan a makapaghayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, peru dyan moy bi ibawal en magupos ti iba-iba hidi a upos. ⁴⁰Kaya la, ay gamítán moy en atanan a bagay ten tama sakay maayus a paraan.

En Kákkabiyag a Ruway ni Cristo

15 ¹Kákkapatkaka ku hidi, ipaala-ala ku dikomoy nadid en Maganda a Bareta a impangaral ku dikomoy. Iyád en Maganda a Bareta a tinanggap moy, sakay negin pundasyon nen pánnampalataya moy.
²Naligtas kam ten pamamag-itán ni iyád, ni magpakatibay kam ten upos a impangaral ku dikomoy; gapu ni awan, ay awan ti kuwenta en pánnampalataya moy.

³Gapu inyatád ku dikomoy i adaliday a tunay ti halaga a tinanggap ku labi: ti Cristo ay natay gapu ten kasalanan tam hidi, bilang pangtupad ten kinagi na ten Kasulatan. ⁴Inlábbáng siya sakay nabiyag a ruway ten katállu a aldew, ayun bi ten Kasulatan. ⁵Sakay pummeta siya kánni Pedro, káttapos ay ten sapulu ay ti duwwa a apostol. ⁶Káttapos, ay pummeta siya ten mahigit a limma a datos a kákkapatkaka a namagipunipun. Kakpalan dikodi ay biyang palla hanggan nadid, peru en agum ay natay dán. ⁷Sakay pummeta bi siya kánni Santiago, kona bi ten atanan a apostol.

⁸Ten katapusan ay pummeta bi siya dikoku, maski ni kapalagay kuwid ay en essa a anak a neenak a awan kapanahunan. ⁹Gapu sikán en kababaan ten atanan a apostol; awanák ngani karapatdapat a duluwán a apostol, gapu inusig ku en simbaan nen Diyos. ¹⁰Peru gapu ten kabaitan na dikoku, ay negin apostolák, sakay awan nawanan ti kuwenta iyád a kaluub na dikoku. Ti katunayan na, ay nagtarabahuwák ti hustu nan hidi, Peru bakán iyád a gapu ten sadili ku a kakayanan nan gapu ten kabaitan nen Diyos dikoku. ¹¹Kaya magin sikán oni hidi, ay iyád en ipáppangaral mi, sakay pinaniwalaan moy.

En Kákkabiyag a Ruway nen Patay hidi

¹²Nadid, ni ipáppangaral mi a ti Cristo ay nabiyag a ruway, bakin a kagi nen agum dikomoy ay awan biyangán a ruway en nágkatay hidi? ¹³Ni tatarudan iyán, ay lumitaw a awan nabiyag a ruway ti Cristo. ¹⁴Sakay ni awan nabiyag a ruway ti Cristo, ay awan ti kuwenta en pángngaral mi sakay awan bi ti pakinabang ten pánnampalataya moy. ¹⁵Ni konahud, ay lumitaw a mágkabuli kami a tistigu nen Diyos gapu pinatunayan mi a biniyag a ruway nen Diyos ti Cristo, Peru awan bali, ni talaga a awan ti kákkabiyag a ruway ten nágkatay hidi. ¹⁶Ni awan biniyag a ruway en nágkatay hidi, ay awan bi nabiyag a ruway ti Cristo. ¹⁷Sakay ni awan nabiyag a ruway ti Cristo, ay awan palla nalinisan en kasalanan moy sakay awan ti pakinabang ten pánnampalataya moy. ¹⁸Bakán la iyán, gustu naid a kagiyán ay en atanan a nágkatay a mánnampalataya kánni Cristo ay nepahamak. ¹⁹Ni en pag-asá tam kánni Cristo ay para la ti biyagid nadid, ay sikitamon i kakakagbiyid ten atanan a tolay.

²⁰Peru nadid ta biniyag a ruway ti Cristo, saiyád i katunayanid a biyagán a ruway en nágkatay hidi. ²¹Ni konya a dummemát en kákkatay ten pamamag-itán nen essa a tolay, ay kona labi hud, dummemát en kákkabiyag a ruway ten pamamag-itán bi nen essa a tolay. ²²Gapu ni konya a matay en atanan gapu ten kaugnayan kánni Adan, ay kona labi hud, mabiyag en atanan gapu ten kaugnayan di kánni Cristo. ²³Peru en balang essa ay tehud a kanya-kanya a netakda a panahun. Ti Cristo en kadipalonguwan ten atanan; káttapos, en ked hidi kánni Cristo ten kássoli na a ruway. ²⁴Sakay dumemát en katapusan, ni neatád dán ni Cristo ten Diyos Ama en kahariyan, káttapos na a matalu en atanan a kahariyan, pamahalaan sakay kapangyariyan. ²⁵Gapu ti Cristo ay dapat a maghari hanggan a matalu na sakay mapasuku en atanan a kadima na. ²⁶En kadimudyahan na a taluwán a kadima ay en kamatayan. ²⁷Gapu kinagi nen Kasulatan, “En atanan a bagay ay sakupán nen Diyos ten kapangyariyan na.” Peru en upos a, “atanan a bagay,” ay maliwanag a awan kaguman háddi en Diyos gapu siya en nángdátton ten atanan a bagay ten disalad nen kapangyariyan ni Cristo. ²⁸Ni en atanan a bagay ay nasakup dán nen kapangyariyan ni Cristo, ay en Anak dámman en magpasakup ten kapangyariyan nen Diyos a nángdátton ten atanan a bagay ten disalad nen kapangyariyan na. Ni konahud, ay maghari en Diyos ten atanan. ²⁹Ni konahud, ay ánya halagaid nen págpabinyag nen tolay hidi para ten nágkatay hidi? Ni talaga a awan biyagán a ruway en nágkatay hidi, ay bakin nagpabinyag pa en tolay hidi alang-alang dikodi? ³⁰Sakay bakin ked kami pa ti panganib a kalagayan ti atanan a odas? ³¹Kákkapatkaka ku hidi, kada aldew ay adeniyák ti kákkatay. Kagiyán ku iyád gapu ipágmadikál takam alang-alang kánni Cristo Jesus a Panginoon tam! ³²Ni en pákpaglaban ku ten mágkatapang a kadima ti Efeso ay para ten tolay la, ánya i pakinabang kuwid? Ni awan labi mabiyag a ruway en patay hidi, ay mas maganda pa ni sunudán tam dállea i kakagianid a iddi: “Kuman kitam sakay uminom, gapu ni ilaw, ay matay kitam.”

³³Dyan kam padadaya. “En madukás a kaguman ay makasida ti mágkaganda a ugali.” ³⁴Magpakatinu kam sakay adággan moy en páhkasala. Awan matenggi nen agum dikomoy en Diyos. Kagiyán ku iyád tánni mapasaniki kam.

En Idsura nen Báaggi ten Kákkabiyag a Ruway

³⁵Peru tehud a magtanung, “Konya a mabiyag a ruway en patay hidi? Ánya en magin idsura nen báaggi di?” ³⁶Hangal! Awan mabiyag en bine a imula mentras awan iyád matay. ³⁷Sakay en imula ay bakán a dikál dán, nan bine, a kona ten butil nen trigo oni nen agum a bine. ³⁸En Diyos en mangatád ti báaggi ti iyud a bine, ayun ten kaluuban na; balang bine ay átdenan na ti tama a báaggi.

³⁹Sakay awan pare-parehu en pilas nen linalang hidi a tehud a biyag; iba en pilas nen tolay, iba en pilas nen hayup, iba ten ibun hidi, sakay iba ten ikan hidi.

⁴⁰Tehud a báaggi a panglanget sakay tehud bi a pangluta; iba en kagandaan nen pangluta sakay iba en kagandaan nen panglanget. ⁴¹Iba en demlag nen aldew, iba bi en demlag nen bulan, sakay iba bi en demlag nen biton hidi. Maski en biton hidi ay awan pare-parehu en demlag di.

⁴²Kona labi haán ten kákkabiyag a ruway. En báaggi a inlábbáng ay marunot, peru awan marunot a awan ti katapusan en báaggi a biniyag a ruway. ⁴³Madukás sakay awan ti kaya dikona a inlábbáng, maganda sakay mabegsák ten kákkabiyag a ruway. ⁴⁴Inlábbáng a báaggi a pangluta, mabiyag a ruway bilang báaggi a panglanget. Ni tehud a báaggi a pangluta, tehud bi a báaggi a panglanget. ⁴⁵Kona háddi en nakasulat, ten kasulatan: “En purumeru a tolay a ti Adan, ay linalang a inátdenan ti biyag,” en dimudyan a Adan ay Ispiritu a mangatád ti biyag. ⁴⁶Peru awan nágdipalongu en panglanget; en pangluta pa bagu en panglanget. ⁴⁷En purumeru a Adan ay gubwat ti luta, gapu linalang siya a gubwat ten alikabuk, en kaduwwa a Adan ay gubwat dilanget. ⁴⁸En báaggi a pangluta ay kona ten naggubwat ten luta; en báaggi a panglanget ay kona ten naggubwat dilanget. ⁴⁹Ni konya a nagin kaparehu kitam ten tolay a gubwat ti lutaiday, ay magkakona kitam bi ten tolay a naggubwat dilanget.

⁵⁰Iddi en gustu ku a kagiyán, kákkapatkaka ku hidi, en binuu nen pilas sakay digi ay awan maari a makabahagi ten kahariyan nen Diyos, sakay en báaggi a pangluta ay awan maari a magmana ti biyag a awan ti katapusan.

⁵¹Essa a lihim i kagiyán kuwidi dikomoy, bakán a sikitam a atanan ay matay Peru atanan tam ay baguwán, ⁵²ten essa a saglit, ten essa a kisáp-mata, a kasabay nen katapusan a tánnug nen trumpeta. Gapu ten káttánnug nen trumpeta, mabiyag a ruway en patay hidi sakay awan dán hidi matay a ruway. Baguwán kitam a atanan. ⁵³En báaggi tam a marunot ay mapalitan ti awan marunot sakay en báaggi tam a matay ay mapalitan ti báaggi a awan matay. ⁵⁴Ni en marunot ay napalitan dán ti awan marunot, sakay ni en tehud a kamatayan ay napalitan dán ti awan dán matay, ay matupad dán en nakagi ten kasulatan: “Natalu dán en kamatayan; nangyari dán en tagumpay!”

⁵⁵“Hádyá dán, kamatayan, en tagumpay mu?

Hádyá dán, kamatayan, en kamandag mu?”

⁵⁶En kamandag nen kamatayan ay en kasalanan, sakay en begsák nen kasalanan ay maggubwat ten Kautusan. ⁵⁷Magpasalamat kitam ten Diyos gapu inatáddan na kitam ti tagumpay ten pamamag-itán nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo! ⁵⁸Kaya ngani, mahal ku hidi a kákkapatkaka,

magpaketatag kam a pirmi sakay dyan manghina. Magpakasipag kam ten págsberbi moy ten Panginoon, gapu tukoy moy a awan masayang en pagud moy para dikona.

Tulung ten Kákkapatkaka ti Judea

16 ¹Nadid, tungkul bi ten págpuron ti itulung ten kákkapatkaka ti Judea, ay gamitán moy iyud a kona ten kinagi ku ten simbaan hidi ti Galacia. ²Kada purumeru a aldew nen simba, mángbukud en balang essa ti bahagi nen kinita na, sakay ipunán na iyud para awan dán kailangan a magagid pa ti tulung káddemát ku haán. ³Káddemát ku haán, atáddan ku ti sulat en tolay hidi a piliyán moy tánni mangtawid ten tulung moy ti Jerusalem. ⁴Sakay ni kailangan a angayák bi haud, ay mákkuyugák dikodi.

En Planu hidi ni Pablo

⁵Angayák haán kággubwat ku ti Macedonia, gapu naplanu ku a rumoyot haud. ⁶Magmalayák haán sakay bakay háddák dán haán a mangámyan, tánni matulunganák moy ten balang angayan ku. ⁷Awan ku gustu a rumoyoták la haán; nan gustu ku a magmalay ti sabadit, ni kaluuban nen Panginoon.

⁸Peru en planu ku ay mágyan ti Efeso hanggan ten aldew ni Pentecostes.^a ⁹Tehud a maganda a pagkakataun háddi para ten págsberbi tam, maski ni makpal a humadlang.

¹⁰Káddemát haán ni Timoteo, ay ipeta moy dikona en maganda moy a págtanggap tánni pumapayapa en kaluuban na, gapu siya ay kaparehu ku a magserbi ten Panginoon. ¹¹Dyan moy siya imemenos, nan tulungan moy tánni makasoli siya háddi a tehud a kapayapaan, gapu áorayán ku siya a kaguman nen kákkapatkaka hidi. ¹²Tungkul bi ten kapatkaka tam a ti Apolos, inuron ku siya ti maganda a angay bumisita haán a kaguman en agum a kákkapatkaka. Peru awan palla siya makaangay haán nadid. Saka dálla ni tehud dán a pagkakataun.

Pangkatapanus a Bilin

¹³Magin handa kam sakay magpaketatag ten pánnampalataya moy. Magpaketapang kam sakay magpaketibay. ¹⁴En atanán a gággamítán moy ay gamitán moy a tehud a págmahal.

¹⁵Kákkapatkaka ku hidi, tukoy moy a en pamilya ni Estefanas en dipalongu a nakakilala ten Panginoon ti Acaya; sakay inlaan di en sadili di a magserbi ten tolay hidi nen Diyos. Ipákpágguron ku dikomoy ¹⁶a

---

^a **16:8 Pentecostes:** iyád ay en káddibábbi nen Banal a Ispiritu ten dipalongu hidi a mánnampalataya.

magpasakup kam ten kona hidi dikodi, sakay ten deyaman a kaguman di a magpahirap a magserbi.

¹⁷Masayaák ten káddemát de Estefanas, Fortunato, sakay ti Acaico, gapu gamitán di en awan moy magamet para dikoku. ¹⁸Hidi en nangpabegsák dikoku, a kona bi dikomoy. Pakahalagaan moy en kona hidi haán a kalasi ni tolay.

¹⁹Kumustaán kam nen mánnampalataya hidi ti Asia. Kumustaán kam bi de Aquila ay ti Priscila, sakay nen kákkapatkaka hidi a mággipun-ipun ten bilay di ten ngaran nen Panginoon. ²⁰Kumustaán kam bi nen atanan a kákkapatkaka háddi.

Mamágkumustaán kam bilang matátkaka kánni Cristo.

²¹Sikán a ti Pablo en mismu a nángsulat ti iyád a págbati.

²²Sumpaán en deyaman a awan ti págmahal ten Panginoon!

Marana tha Dumemát ka dán nakuwan, Panginoon mi! ²³Pagpalaán kam nakuwan nen Panginoon tam a ti Jesus.

²⁴Magkahud kam nakuwan a atanan ten págmahal ku, ten ngaran ni Cristo Jesus.